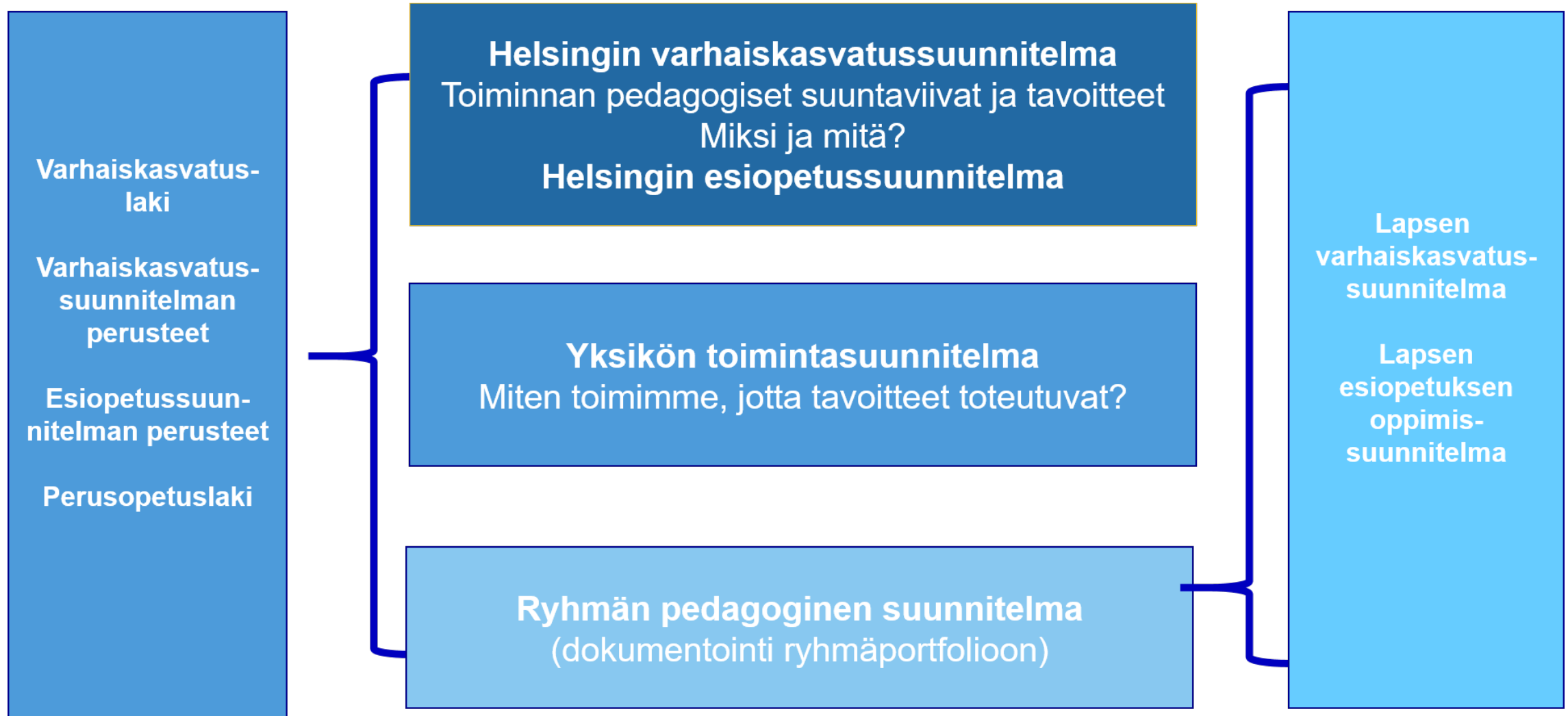

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintasuunnitelma 2020-2021

Varhaiskasvatusyksikkö Kivilinna-Myllymetsä-Portti

Hyväksytty: 16.11.2020 Irma Sihvonen varhaiskasvatuksen aluepäällikkö

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

Ryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan ryhmän pedagogiselle suunnitelmalle ja toiminnan suunnittelulle.
- Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.
- Esiopetuksessa ryhmän suunnitelman pohjan muodostavat Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.

Yksikön toimintakulttuuri 1/2

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

- Toimintamme pohjautuu suomalaiseen kulttuuriperinteeseen, kasvatuskulttuuriin, vuodenaikoihin ja juhliin.
- Yhteisömme on monikielinen ja moninainen kulttuuriltaan. Tutustumme lapsiryhmän erilaisiin kulttuureihin, tapoihin ja tottumuksiin lasten kanssa (esim. sadut, lorut, leikit, laulut). Arvostamme jokaisen omaa kulttuuritaustaa. Perheillä on mahdollisuus tehdä perhekuva yhdessä lapsen kanssa päiväkodissa tai kotona.
- Henkilökunta mallintaa suomenkielen käyttöä ja rohkaisee lasta käyttämään rikasta kieltä. Kielen oppimisen tukena käytetään esim. kuvia, ilmeitä ja eleitä. Kannustamme vanhempia käyttämään kotona lapsen kanssa perheen omaa äidinkieltä. Tutustumme varhaiskasvatuksen arjessa lasten kanssa heidän äidinkieliinsä. Keskustelemme vanhempien kanssa, kuinka tärkeää monipuolisen kirjallisuuden lukeminen lapsen kanssa on.
- Hyödynnämme varhaiskasvatusalueemme Musakärri-toimintaa, joka mm. tehostaa lasten suomen kielen oppimista musiikin keinoin. Suomen kielen oppimisen tukena käytämme Roihusten arjessa-materiaalia, Ota koppi!-materiaalia, Kielinappu-lauluja ja laajasti erilaisia muita oppimateriaaleja, jotka on koottu systemaattisesti kaikkien ryhmien käyttöön.

Yksikön toimintakulttuuri 2/2

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

- Henkilökunta tukee lasten leikkiä ja mahdollistaa leikkien toteutumisen lasten omien ideoiden pohjalta, tukien kaverisuhteiden muodostumista ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.
- Mahdollistamme ohjatun leikin ja pitkäkestoisen leikin (esim. leikkiviikot) ja toimimme pienryhmissä.

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- Sovimme yhdessä lasten kanssa arjen toimintatavat ja säännöt.
- Luomme toimintakulttuuria yhdessä lasten kanssa ideoiden ja suunnitellen esim. havainnoiden lapsia, keskustellen ja lasten kokouksissa.
- Huomioimme jokaisen lapsen yksilölliset kasvun ja kehityksen tarpeet.
- Toimimme Helsingin kaupungin eettisten periaatteiden mukaan ja osallistumme rasismiin vastaiseen ohjelmaan.

Yksikön toimintakulttuuri

Vuorovaikutus ja ilmapiiri

- Lapsen sensitiivinen kohtaaminen
 - Kohtaamme lapsen aidosti kuunnellen, kannustaen ja olemalla läsnä
 - Kohtaamme lapsen sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä
 - Havaitsemme lapsen aloitteet ja reaktiot, joihin vastaamme lapsen toimintaa tukevalla tavalla
 - Perheen kohtaaminen kunnioittavasti ja arvostavasti

Oppimisympäristöt

- Pienryhmätoiminta mahdollistaa kiireettömän ja turvallisen arjen toiminnan. Kehitämme pienryhmätoimintaa lapsiryhmän tarpeiden mukaisesti.
- Fyysistä oppimisympäristöä kehitetään ja arvioidaan pitkin vuotta. Tiloja hyödynnetään monipuolisesti.
- Retkeilemme lähiympäristössä mahdollisuuksien mukaan (esim. leikkipuistot, kirjastot, lähimetsät, erilaiset liikuntapaikat) ja teemme yhteistyötä kaupungin muiden toimijoiden kanssa (esim. nuorisotilan käyttö).

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä.

- Jaamme osaamistamme työyhteisössä (esim. päiväkodin viikoittaisissa talon- ja tiimien palavereissa ja varhaiskasvatuksen opettajien ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajien omissa säännöllisissä palavereissa) ja osallistumme koulutuksiin ja alueen foorumeihin (esim. moniku-, esiopetus- ja varhaiskasvatusfoorumit)

Esiopetus

Yksikkömme esiopetus perustuu valtakunnallisen esiopetuksen opetussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetussuunnitelmaan.

- Esiopetus edistää ja tukee lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä mahdollistaa joustavan siirtymisen esiopetuksesta kouluun. Esiopetuksessa luodaan hyvä pohja lapsen elinikäiselle oppimiselle.
- Esiopetuksen toimintaa ohjaa ryhmän pedagoginen toimintasuunnitelma ja lasten yksilölliset esiopetussuunnitelmat (leops).
- Esiopetusta järjestetään yksikkömme päiväkoti Kivilinnassa ja esiopetuksen toiminta-aika on klo 8-12.
- Esiopetuksessa järjestetään perusopetukseen valmistavaa esiopetusta ja esiopetuksessa yksilölliset tehostetun tuen ja erityisen tuen suunnitelmat kirjataan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan.
- Esiopetusryhmiä on kaksi, joissa työskentelee esiopetuksesta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajat. Esiopetustoiminta painottuu pienryhmätoimintaan ja lasten aktiiviseen osallisuuteen. Esiopetus toiminnan pedagogisena painoituksena on tunnetaidot, ryhmätyö ja vuorovaikutustaidot.
- Esiopetustoiminnassa tartutaan lasten ideoihin ja ajatuksiin. Toimintaa suunnittelemme, toteutamme, arvioimme ja kehitämme yhdessä. Työskentely tapahtuu pääsääntöisesti projekti- ja teemamuotoisesti. Esiopetuksen työtavoissa otetaan huomioon lapsen kokonaisvaltainen tapa oppia ja toimia leikkimällä, liikkumalla, kokeilemalla, vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa.
- Pedagogisesti toiminta painottuu ilmapiiriin, jossa lapsi voi ja uskaltaa itse kokea, kokeilla, erehtyä, tehdä, tutkia, ihmetellä, etsiä vastauksia, ajatella ja saada onnistumisen elämyksiä yhdessä kavereiden kanssa. Oppimisen ilon ja motivaation säilyminen on tärkeää.
- Yhteistyötä esiopetuksessa teemme yksikkömme 5-vuotiaiden kanssa ja Keinutien ala-asteen Nallin sivukoulun kanssa. Esiopetuksen tukena toimii oppilashuoltoryhmä.

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin

- Käytämme ”Huomaa hyvä! Positiivinen pedagogiikka”-materiaalia. Näemme lasten vahvuudet ja annamme positiivista palautetta onnistumisista.
- Toimimme yksikkömme Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelman mukaisesti.
- Kasvattaja puuttuu kiusaamiseen heti. Emme hyväksy kiusaamista. Tilanteet selvitetään kaikkia osapuolia kuullen. Vahvistetaan ja ohjataan lasta toimimaan jatkossa toisin (esim. tekojen hyvittäminen, anteeksipyyttäminen, riidan välttäminen). Kasvattajat toimivat yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaan johdonmukaisesti. Olemme turvallisia ja helposti lähestyttäviä aikuisia, joille voi aina tulla kertomaan asioista.
- Tilanteen jälkeen seuraamme leikkien jatkumista, otamme asian puheeksi vanhempien kanssa, kannustamme vanhempia kertomaan lapsen kokemista kiusaamistilanteista henkilökunnalle ja puhumme ryhmässä yleisesti, miten toisia kohdellaan ja riitoja selvitetään
- Harjoitteleme sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja ikätasolle sopivin menetelmin. Käytämme tunteiden nimeämiseen erilaisia tunnekasvatuksen materiaaleja (esim. Jukka Hukka, Ympyräiset-, Piki- ja Molli-materiaalit).

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatusyksiköissä käynnistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinta 2020-2021.
- Suunnitelmien laadinta käynnistyy vuoden 2020 loppuun mennessä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen kartoituksella ja siihen osallistuu koko yhteisö.
- Kartoituksesta nostetaan 1-2 tasa-arvoa ja 1-2 yhdenvertaisuutta edistävää toimenpidettä.

Toimintakauden tavoitteet

Helsingin kaupungin strategiasta nousevat yhteiset tavoitteet:

Lasten yksilölliset suunnitelmat ovat perusta lapsiryhmän pedagogiselle suunnitelmalle, joka on käytössä jokaisessa lapsiryhmässä

- Varhaiskasvatuksessa olevalla lapsella on varhaiskasvatusturva lain turvaama oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa.
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa asetetaan yhdessä toiminnalle tavoitteita, joilla edistetään lapsen suunnitelmallista kasvatusta, opetusta ja hoitoa.

Rakennetaan kulttuuripolkua varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

- Varhaiskasvatusturvan mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset
- Rakennamme helsinkiläisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa yhdessä kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja ympäristöpalveluiden sekä muiden toimijoiden kanssa lasten elämää avartavaa, lapsuutta arvostavaa ja sukupolvien kohtaamiseen kannustavaa Helsinkiä.

Yksikön toimintakaudelle asettama tavoite: Henkilöstö toimii sensitiivisesti

- Sensitiivinen kohtaaminen tukee lapsen yksilöllistä oppimista ja osallisuutta. Sensitiivinen kasvattaja pystyy vastaamaan lapsen tunteisiin ja tunnistaa tunnetiloja herkästi. Pedagogiseen sensitiivisyyteen liittyy kasvattajan kyky toimia eri tilanteissa tilanteen vaatimalla herkkyydellä.

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen

Saatuasi päivähoitopaikan päiväkotiki Kivilinnassa, päiväkotiki Portissa tai päiväkotiki Myllymetsässä

- Sovitaan tutustumisaika päiväkotikiin, jolloin esitellään päiväkodin tilat, oppimisympäristö ja keskustellaan toimintatavoista ja kasvatuskäytännöistä.
- Pandemia-tilanteessa huomioimme viranomaisten ohjeistukset.
- Käydään aloituskeskustelu (tarvittaessa tulkin kanssa), jossa keskustellaan lapsesta ja perheestä sekä perheen toiveista ja odotuksista varhaiskasvatukseen liittyen sekä sovitaan lapsen tutustumisesta ryhmään. Aloituskeskustelu tutustumisjakson aikana tai heti sen päätyttyä
 - Hoitosuhteen alettua lapsi jää ryhmään ilman vanhempia, sovitusti aluksi muutamaksi tunniksi ja vähitellen pidempään, aina yksilöllisesti sopien
 - Vanhemmat voivat tuoda lapselle turvaa tuovat lelut, kuvan, tutin yms.

Perhekuva

- Perheillä on mahdollisuus tehdä perhekuva yhdessä lapsen kanssa päiväkodissa tai kotona
- Kuvat ovat esillä koko toimintavuoden. Näin lapselle tärkeät perheenjäsenet kulkevat lapsen mukana päiväkotipäivän aikana.

Lapsiryhmät

- Varhaiskasvatussyksikössämme toimii 1-5 vuotiaiden ryhmiä ja päiväkotiki Kivilinnassa esiopetusikäisten ryhmiä.
- 1-5 vuotiaiden ryhmissä lapset saavat leikkiä ja oppia eri-ikäisten lasten kanssa. Lapset oppivat huomioimaan eri-ikäisiä lapsia.
- Toimintaa toteutetaan erilaisissa pienryhmissä lapsen ikä- ja kehitystason huomioiden.

Siirtyminen uuteen päiväkotikiin tai päiväkodin sisällä toiseen ryhmään

- Ennakoimme muutosta tutustumalla uuteen ryhmään vähitellen tuttujen kasvattajien tai kavereiden kanssa.
- Tarvittaessa pidämme siirtoneuvottelun. Lähettävä päiväkotiki ottaa yhteyttä uuteen päiväkotikiin.

Lapsen vasuprosessi –yhteisesti sovitut käytännöt

- Havainnointi ja dokumentointi
- Ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja pitää lapsen vasu- tai leops -keskustelut yhdessä vanhempien kanssa lokakuun loppuun mennessä.
- Suunnitelmat arvioidaan perheen kanssa keväällä ja tarvittaessa vuoden vaihteessa.
- Hyve 4 – kun lapsi on menossa neuvolan neli- vuotistarkastukseen

Viestintä ja yhteistyö

1. Huoltajien osallisuus

Pandemia-tilanteessa huomioimme viranomaisten ohjeistukset.

- Vanhempien ja lasten kanssa keskustellaan hoitosuhteen alkaessa ja tutustumisaikana, yhteistyötä rakennetaan koko hoitosuhteen ajan.
- Lasta koskevat asiat keskustellaan aina yhdessä perheen kanssa.
- Toimintavuoden aikana vanhemmat voivat vaikuttaa toiminnan sisältöihin ja toteutumiseen.
 - syksyllä toimintasuunnitelman laatiminen
 - kasvatust keskustelut vanhempien kanssa
 - vanhempainillat
 - arjen keskustelut
- Varhaiskasvatusyksikön vuosittainen toimintasuunnitelma on vanhemmille nähtävillä eteisissä ja päiväkotiemme internetsivuilla.
- Tiedotamme päiväkotiemme toiminnasta päiväkotien eteistiloissa.
- Viestimme toiminnastamme myös päiväkotiemme Facebook-sivuilla (Kivilinna ja Portti) ja Instagramissa (Myllymetsässä).
- Ryhmien omat toivepuut ja vasuseinät ja myöhemmin ryhmäportfoliot.
- Järjestämme yhteisiä juhlia ja tapahtumia vuoden aikana.

2. Monialainen yhteistyö

- Teemme monialaista yhteistyötä yhdessä perheen kanssa sopien.
- Teemme yhteistyötä varhaiskasvatusalueemme kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan, koulun alueellisen erityisopettajan, varhaiskasvatusalueemme suomi toisena kielenä-opettajan, perhe- ja lastenneuvolan, lastensuojelun, puheterapeuttien, hammashuollon ja muiden lapsen ja perheen hyvinvointia tukevien tahojen kanssa.
- Hyve4-keskustelu käydään huoltajien kanssa ennen lapsen 4v-neuvolakäyntiä.
- 3v-neuvolakäynti voidaan toteuttaa Neuvola päiväkodissa-toimintana. Neuvola päiväkodissa-toimintaa toteutetaan, kun pandemiatilanne sallii, vanhempien toiveiden mukaan ja kun halukkaita perheitä on riittävästi.
- Yksikkömme esiopetusvastaavat tekevät yhteistyötä toiminnan suunnittelussa varhaiskasvatusalueemme esiopettajien ja ala-asteen opettajien kanssa.
- Esiopetuksen oppilashuollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut.
- Oppilashuollon tavoitteena on ennaltaehkäistä tai puuttua yksittäisen lapsen tai perheen pulmalliseen tilanteeseen varhaisessa vaiheessa. Oppilashuolto on lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista.